

Крім цього, якщо з швидкістю снаряду ще можна погодитись, то вказівка на діаметр та різновиди снаряду видається зайвою. По-перше, таке визначення не дозволяє віднести до вогнепальної зброї рушницю, призначену для стрільби шротом, якщо діаметр окремої дробини менший за 4,5 мм. По-друге, навіщо перелічувати різновиди снарядів (куля, стріла)? Чому у цьому переліку немає шроту, картечі тощо? На нашу думку достатньо буде вказати на швидкість польоту відповідного снаряду, адже навіть невеликий за розміром снаряд, розігнаний до великої швидкості, здатний заподіяти значну шкоду життю та здоров'ю людини.

Таким чином, ми підтримуємо ідею законодавчого закріплення поняття зброї у кримінальному законодавстві, проте пропонуємо відійти від надмірної казуїстики при його визначенні. Достатньо вказівки на здатність таких предметів спричиняти шкоду життю та здоров'ю людини а також приналежності такого предмета до одного з видів зброї. Визначення ж окремих видів зброї можна навести в окремому законі.

Список використаних джерел

1. Данилевський А. О. Виконання Україною міжнародно-правових зобов'язань у сфері криміналізації незаконного поводження з вогнепальною зброєю в контексті реформування кримінального законодавства. Правовий часопис Донбасу. 2021. № 3. С. 108-114.

2. Андреев Д. Зброя: криміналістичний та кримінально-правовий аспект. JURNALUL JURIDIC NAȚIONAL: TEORIE ȘI PRACTICĂ. 2017. № 5. С. 135-138.

3. Кримінальний кодекс України (проект). Контрольний текст станом на 15.10.2021 року. Новий Кримінальний кодекс. URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2021/10/19/1-kontrolnyj-tekst-proektu-kk-18-10-2021.pdf>.

Данченко Катерина Михайлівна,
доцент кафедри публічного та приватного
права Прикарпатського факультету
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент;
Хорбут Богдана Андріївна,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Прикарпатського факультету Національної
академії внутрішніх справ

АНТИКОРУПЦІЙНІ ОРГАНИ: ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТКУ ТА ВЗАЄМОДІЇ

Боротьба із корупцією все ще залишається у центрі уваги суспільства, оскільки масштаби та системний характер цього явища впливають не лише на економічну стабільність держави, а й на національну безпеку зокрема. Слід відмітити, що питання подолання

корупції є одним із найактуальніших на світових економічних форумах, що показує занепокоєність світових лідерів щодо ролі корупції в умовах сьогодення. Корупція у всіх її формах та проявах загрожують не лише суспільним і національним інтересам, а й безпеці держави в цілому. Саме тому формуються нові та покладаються відповідні функції на вже створені органи, які повинні протидіяти та боротися з цим явищем. Нині в Україні налічується близько десятка органів, що займаються реалізацією державної антикорупційної політики та покликані боротися із незаконними діями посадових осіб. Немає жодної країни, де корупція була б повністю викорінена, оскільки це явище має динамічний характер та постійно змінюється пристосовуючись до змін у державі та світі зокрема. Жодна із соціально-політичних і економічних систем в умовах сьогодення не має і не може мати повного імунітету до корупції. Корупція може існувати тривалий час навіть у розвинутих демократичних країнах та у відкритих ринкових економіках. Відмінність полягає не в наявності чи відсутності корупції як такої, а в її масштабах, характері корупційних проявів, впливі на економічні, соціальні, політичні, правові та інші процеси у державі.

Так, відповідно до статті 1 Закону України «Про запобігання корупції» спеціально уповноваженими суб'єктами у діяльності спрямованої на запобігання корупції є органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції [1]. Водночас у вищезазначеному нормативно-правовому акті не перелічені інші органи, які займаються формуванням та реалізацією антикорупційної політики. Адже сьогодні також існують та діють Спеціалізована антикорупційна прокуратура, Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, а також Вищий антикорупційний суд та Державне бюро розслідувань.

Слід зазначити, що з 2018 року триває робота над одним із основних документів законодавчого характеру, котрим буде визначатися антикорупційна політика України в найближчій перспективі – Антикорупційна стратегія на 2021–2025рр. (раніше проект Антикорупційної стратегії на 2018–2020рр). Однак відповідно до зауважень наданих Головним юридичним відділом Апарату Верховної Ради до проекту Закону України «Про засади державної антикорупційної політики України на 2021–2025 роки» (реєстраційний № 4135) зазначають, що у статті 10 Закону України «Про державні цільові програми» розроблені загальнодержавні програми економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля за поданням Кабінету Міністрів України затверджуються законом. Інші державні цільові програми за поданням державних замовників що затверджуються Кабінетом Міністрів України, а відтак, на їхню думку, розробка та затвердження Антикорупційної стратегії є

зайвою ланкою у реалізації антикорупційної політики, яка не несе правового навантаження, водночас її розробка потребує залучення додаткових адміністративних та фінансових ресурсів, а обов'язок Верховної Ради України її затверджувати не узгоджується із положеннями Конституції України[2].

На нашу думку, запобігання хабарництва антикорупційними органами є одним із головних завдань здійснення державної політики уповноваженими суб'єктами, оскільки дефіцит наслідків протидії корупції, може спричинити недовіру суспільства, спад інвестиційної перспективи, та небажання європейських та світових фондів працювати з Україною на тотожних рівнях. Сталі корупційні правопорушення та нестача державного бажання в боротьбі з хабарництвом, призводять до зменшення імовірності геополітичного, економічного та інших проривів у розвитку країни. Боротьба із корупцією в Україні обтяжується тим, що ці протиправні стосунки розповсюдились на усі рівні державного управління, в процесі творення правової держави загалом.

Системна протидія корупції вимагає належної інституалізації даного процесу. Саме тому для антикорупційних органів важливим є вирішення певного переліку питань у сфері протидії корупції, зокрема постійне здійснення аналізу на основі стану справ, що стосуються хабарництва, спостереження за реалізацією державної антикорупційної політики, формування ідеології недопустимості корупції. В цьому ключі необхідно розглянути позицію В. М. Пасічника, відповідно до якої, безпосередньою вимогою для досягнення успіху в боротьбі із корупцією є збільшення покарання за корупцію, запровадження кримінальної відповідальності за вчинення цього злочину [3, с.7].

Одним із важливих кроків до досягнення ефективності боротьби із корупцією стало схвалення парламентом створення нового автономного органу (поза системою чинних правоохоронних органів) – Національного антикорупційного бюро України. НАБУ – центральний антикорупційний правоохоронний орган, що має широкі повноваження у сфері попередження, виявлення, припинення та розкриття корупційних злочинів, вчинених вищими посадовими особами, а також запобігання вчиненню нових. Цей досвід був новим для України. Схожі органи працюють у США, Польщі, Франції, Сінгапурі, Ізраїлі, Індії, їх діяльність виявилась досить ефективною у протидії корупції, що стало однією із причин створення аналогу в Україні.

Ще одним кроком до реалізації системи боротьби із корупцією стало формування Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК), одного із центральних органів із спеціальним статусом, що забезпечує створення та реалізацію державної антикорупційної політики. Відповідно до Закону України «Про прокуратуру», у Генеральній прокуратурі України створюється Спеціалізована антикорупційна прокуратура, на яку покладений обов'язок здійснення нагляду за додержанням законів під час

проведення досудового розслідування, яке здійснюється Національним антикорупційним бюро України, підтримувати державне обвинування у відповідних провадженнях, а також здійснювати представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадку вчинення щодо них корупційних правопорушень[4]. Державне бюро розслідувань розслідує корупційні злочини посадових осіб, які займають особливо відповідальне становище (охоплюючи главу держави, членів уряду, народних депутатів), суддів, прокурорів, чиновників з вищого корпусу державної служби, а також службових осіб Національного антикорупційного бюро і прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

До того ж щодо прикладів взаємодії антикорупційних органів варто зазначити, що у процесі здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні, яке розслідується Національним антикорупційним бюро України за процесуальним керівництвом Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, детективи НАБУ взаємодіють із прокурорами САП на стадії досудового розслідування з метою дотримання вимог КПК [5].

Правоохоронці мають погоджувати ряд процесуальних документів, а саме: запит про міжнародну правову допомогу; повідомлення особі про підозру; клопотання про відсторонення від посади; клопотання про застосування заходів забезпечення кримінального провадження; клопотання тимчасовий доступ до речей та документів та інші. Саме така взаємодія імовірна у разі співпраці між антикорупційними органами. Взаємодія між САП та НАЗК здійснюється способом набуття даних документального формату, проведення загальних заходів, що мають відношення до обговорення та покращення антикорупційної політики та розв'язанню питань, пов'язаних із запобіганням та протидією корупції.

Отже, можна дійти висновку, що проблема подолання корупції є однією з найактуальніших питань сьогодення, адже небезпека полягає в тому, що вона підриває авторитет державної влади, робить її слабкою, дестабілізує національну безпеку. Хабарництво негативно впливає на всі сфери суспільства, призупиняє його політичний, економічний та культурний розвиток. Протидія корупції в Україні полягає в створенні системи, яка зможе здійснювати свої функції комплексно. Така система має базуватися на принципах дотримання закону, правопорядку та прав і свобод людини та громадянина. Саме тому подолання корупції стало одним з головних елементів здійснення державної політики органами влади. Із цією метою ними було створено структури, що мають на меті втілити державну антикорупційну політику.

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014.
2. Проект Закону про засади державної антикорупційної політики на 2020–2024 роки. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=70007.

3. Пасічник В. М. Демократизація державного управління у контексті забезпечення національної безпеки та боротьби з корупцією. Демократичне врядування. 2014. Вип. 13. С. 6–7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2014_13_5.

4. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.

5. Кримінальний процесуальний кодекс України. від 13.04.2012 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

Дудоров Олександр Олексійович,
завідувач науково-дослідної лабораторії
з проблем попередження, припинення
та розслідування кримінальних
правопорушень територіальними органами
Національної поліції України Луганського
державного університету внутрішніх справ
імені Е. О. Дідоренка, доктор юридичних
наук, професор

«ТОРГІВЛЯ» УДАВАНИМ ВПЛИВОМ: ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНУ

Відсутність у чинній редакції ст. 369-2 Кримінального кодексу України (далі – КК) «Зловживання впливом» конкретизації характеру впливу на особу, уповноважену на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а так само застереження про можливість здійснення відповідним суб'єктом удаваного впливу наводить на думку про те, що одержання неправомірної вигоди (далі – НВ) за вплив на прийняття рішення уповноваженою особою, якщо такий вплив насправді є удаваним, має розцінюватися як шахрайство (ст. 190 КК). Принаймні така точка зору висловлюється в юридичній літературі.

Наприклад, В.І. Тютюгін пише, що не за ст. 369-2, а за ст. 190 КК «Шахрайство» слід кваліфікувати дії тієї особи, яка одержала НВ нібито для здійснення впливу на прийняття рішення уповноваженою особою, але насправді не збиралась цього робити і бажала лише присвоїти таку вигоду [1, с. 838]. Подібного погляду дотримуються і деякі інші науковці, які вважають, що одержання НВ за вплив на прийняття рішення уповноваженою особою, вчинене тим, хто не має такого впливу й усвідомлює це, за наявності підстав слід кваліфікувати як шахрайство [2, с. 911–912; 3, с. 1185].

Певною мірою до зазначеного варіанту кваліфікації схиляє усталений підхід до оцінки аналогічних ситуацій, який, попри теоретичну дискусійність [4, с. 164–169], є домінуючим в юридичній літературі, знайшов відображення у постановках Пленуму Верховного Суду України – п. 9 постанови від 26 квітня 2002 р. № 5 «Про судову практику у справах про хабарництво» і п. 18 постанови від 6 листопада